

Helse og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 Oslo

28.06.2022

Høringssvar - NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt (deres ref: 22/990)

Pensjonistforbundet og SAKO (LO-Stats Pensjonistutvalg, Telepensjonistenes Forbund, Fagforbundets sentrale pensjonistutvalg, Postens Pensjonistforbund, Politiets Pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund og Statens Vegvesens Pensjonistforbund) viser til høringsbrev datert 04.03.2022 og gir felles høringssvar.

NB! Vårt høringssvar omfatter kun utvalgets drøfting av 67-års grensen for å få innvilget brukerstyrt personlig assistanse (BPA).

Ved en lovendring i 2020 ble retten til BPA utvidet, slik at personer over 67 år som har fått innvilget BPA før de fylte 67 år beholder denne retten. Denne endringen utgjorde kun en liten forbedring av ordningen, men var en viktig innrømmelse av at behovet for BPA ikke opphører ved fylte 67 år. Det aldersdiskriminerende elementet i ordningen ble opprettholdt, fordi personer som får behov for BPA først etter fylte 67 år fortsatt ikke har rett til dette. Begrunnelsen for dette var utelukkende økonomisk, helt uten hensyn til brukernes faktiske behov. I lovens forarbeider fremkom det at man var bekymret for kommunenes økonomiske handlingsrom:

«Med den demografiske utviklingen med etter hvert mange eldre, vil antallet med rett til BPA kunne stige betydelig dersom de over 67 år inkluderes. Dette vil kunne medføre at en stadig større del av kommunens tjenestebudsjett blir bundet opp til BPA og dermed unndratt kommunenes mulighet til fleksibel forvaltning i takt med løpende eller raskt skiftende omsorgsbehov hos andre brukere. Departementet foreslår derfor at rettigheten avgrenses til personer under 67 år.»

BPA-ordningen er aldersdiskriminerende. Den gir med viten og vilje et dårligere tilbud til eldre personer, uten at dette kan forsvares utfra deres behov. Den sementerer holdninger om at Eldres deltakelse og livskvalitet ikke er like viktige som for andre aldersgrupper. Og den bruker antallet eldre og deres sannsynlighet for redusert helse som argument for å ikke tilby nødvendige tjenester.

Derfor er det svært skuffende at utvalget ikke foreslår oppheve aldersgrensen for å få innvilget BPA. Det foreslår ikke en gang å heve aldersgrensen. Tvert imot foreslår utvalget å videreføre dagens aldersgrense. Utvalgets drøfting på dette området er både forvirrende og selvmotsigende. Først mener det at dagens aldersgrense er for lav og burde økes til 72 år.

Deretter gjemmer man seg bak et annet aldersdiskriminerende regelverk og hevder at endringer i BPA må ses i sammenheng med dette (s.287):

«Utvalget mener at aldersgrensen bør heves noe, for eksempel fra 67 til 72 år. Samtidig mener utvalget at det er nødvendig å se et forslag om heving av aldersgrensen for rett til selvstyrt personlig assistanse i sammenheng med aldersgrensen som gjelder for tilskuddsordningen for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester. Utvalget foreslår derfor ikke å heve aldersgrensen for rett til selvstyrt personlig assistanse fra 67 til 72 år, før en heving av aldersgrensen for tilskuddsordningen for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester fra 67 til 72 år er nærmere utredet. Utvalget foreslår ut fra dette å videreføre dagens aldersgrense for rett til BPA også for rett til selvstyrt personlig assistanse i forslaget til ny § 2-1 d første ledd i pasient- og brukerrettighetsloven.»

Det er prisverdig at flere av utvalgets medlemmer har tatt dissens på dette forslaget, og vil ha en aldersuavhengig rett til BPA. I likhet med flere forslag i innstillingen, er det hovedsakelig personer fra brukerorganisasjonene som ser dette fra brukernes perspektiv.

Utvalget hadde som del av sitt mandat (s. 29):

«å utrede, vurdere og fremme forslag til hvordan brukerstyrt personlig assistanse kan utformes slik at ordningen fungerer etter hensikten, herunder bidrar til å oppnå målet om likeverd, like muligheter uansett bosted, likestilling og samfunnsdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne»

Derfor er det tankevekkende at utvalget ofrer Eldres likeverd og deltakelse på grunn av frykt for økte kostnader. Å gjøre retten til BPA uavhengig av alder handler ikke kun om økonomi, men om hva slags samfunn vi ønsker å være. En økning fra 67 år til 72 år ville vært en forbedring, men likevel diskriminerende for alle over 72 år. Pensjonistforbundet og SAKO mener at retten til BPA må være knyttet til brukernes behov, ikke til deres alder.

Vennlig hilsen

Arne Halaas
Generalsekretær

Eyvind Frilseth
Seniorrådgiver